

فلسفه برای نوآموزان

کتاب اول: تردید در باورهای رایج

شارون ام. کای، بل نامسون

تصویرگر: جان کامپتون
ترجمه حوریه هوشیدری فرامان

نشر آفریگان: ۲۰۶

تقدیم به مادرم و پدرم
مترجم

- سرشناسه: کی، شارون
عنوان و نام پدیدآور: فلسفه برای نوآموزان/ کتاب اول: تردید در باورهای رایج/ شارون ام. کای، پل تامسون؛ تصویرگر جان کامپتون؛ ترجمه حوریه هوشیدری فراهانی.
مشخصات نشر: تهران: آفرینگان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۱۷۵ ص.: مصور.
فروست: نشر آفرینگان؛ ۲۰۶.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۹۱-۰۰۷-۲-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: Philosophy for teens: questioning life's big ideas, c2007.
یادداشت: واژه‌نامه.
عنوان دیگر: تردید در باورهای رایج.
موضوع: فلسفه
شناسه افزوده: تامسون، پل، ۱۹۵۸-م.
شناسه افزوده: Thomson, Paul
شناسه افزوده: کامپتون، جان، تصویرگر
شناسه افزوده: Compton, Jon
شناسه افزوده: هوشیدری فراهانی، حوریه، ۱۳۵۳-، مترجم
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۸۹۴/۳۱ BD
رده‌بندی دیویی: ۱۰۰
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۰۱۰۷۰۴

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Philosophy for Teens
Questioning Life's Big Ideas

Sharon M. Kaye and Paul Thomson

Illustrated by Jon Compton

Prufrock Press Inc., 2007

انتشارات آفرینگان

تهران: خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید، کوچه مبین،

ساده ۴، تلفن ۶۷ ۳۶ ۴۱ ۶۶

ویرایش، آماده‌ری و امور فنی:

تحریر: انتشارات ققنوس

* *

شارون ام. کای و پل تامسون

فلسفه برای نوجوانان

کتاب اول: تردید در باورها

تصویرگر: جان کامپتون

ترجمه حوریه هوشیدری فراهانی

چاپ اول

۱۳۹۵

۱۱۰۰ نسخه

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۹۱-۰۰۷-۲

ISBN: 978-600-391-007-2

www.Afarinegan.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۱۱۰۰۰ تومان

۷	یادداشت مترجم
۱۱	پیشگفتار
۱۳	راهنمای آموزگاران
۱۷	مقدمه

بخش اول: زیبایی

۲۳	۱. عشق چیست؟
۳۳	۲. آیا زیبایی ریشه در واقعیت دارد یا در سلیقه؟
۴۱	۳. هدف از هنر چیست؟
۵۱	۴. آیا سلامت و زیبایی با هم تفاوت دارند؟

بخش دوم: حقیقت

۶۱	۵. آیا چیزی هست که نتواند درست باشد؟
۶۹	۶. آیا دروغ گفتن همیشه نادرست است؟
۷۹	۷. آیا هر پرسشی پاسخی دارد؟
۸۹	۸. آیا باید واقعیت را بپذیریم؟

بخش سوم: عدالت

۱۰۱	۹. تبعیض چیست؟
۱۰۱	۱۰. آیا حیوانات حقوق دارند؟
۱۱۱	۱۱. چه کسی از محیط زیست محافظت خواهد کرد؟
۱۲۱	۱۲. اگر حکومت نباشد، چه اتفاقی می افتد؟

بخش چهارم: خدا

۱۳۹	۱۳. چرا اتفاقات بد برای انسان‌های خوب می افتد؟
۱۴۷	۱۴. معنای زندگی چیست؟

۱۵۹	پیوست دوم: محاکمه و مرگ سقراط و نظریه مثل افلاطونی
۱۶۹	پیوست سوم: تجربه گرایی
۱۷۳	واژه نامه

فهرست آزمون های خیالی

۲۸	آزمون خیالی: برادر جایگزین شده
۳۶	آزمون خیالی: دیدن زیبایی
۴۶	آزمون خیالی: طبیعت هنر
۵۵	آزمون خیالی: همان طور که هستید
۷۳	آزمون خیالی: جماعت ناراضیان و سپر بلا
۸۴	آزمون خیالی: رفتن به سفر زمان قبل از این که موجود شوید
۹۶	آزمون خیالی: بدست آوردن خوشحالی
۱۰۶	آزمون خیالی: میان وعده
۱۲۵	آزمون خیالی: نوه ای که متولد نشد
۱۳۴	آزمون خیالی: جزیره فراموشی
۱۴۲	آزمون خیالی: دکتر فرانکنساین
۱۵۲	آزمون خیالی: مهم ترین انتخاب

یادداشت مترجم

امروزه فلسفه کتاب‌هایی با موضوع شرح حال و اندیشه‌های فلاسفه یا موضوعات فلسفی را در بر می‌گیرد. این کتاب‌ها مسائلی غامض را با زبانی دشوار بیان می‌کنند که فهم آن برای بسیاری از خوانندگان اگر نگوییم ناممکن که دشوار است. در این کتاب‌هایی که فلسفه را به زبان ساده و در پیوند با زندگی بیان کنند بسیار کم‌تر یافت می‌شود و کتاب حاضر از این دسته کتاب‌هاست.

این کتاب، با هدف تدریس در دبیرستان‌ها، برای گروه سنی نوجوان تألیف شده است. هنگامی که برای نخستین بار این کتاب به لطف یکی از دوستان به دستم رسید، به قدری هیجان‌زده شده بودم که نمی‌توانستم آن را زمین بگذارم. پیش‌تر، زمانی که دوستان و آشنایان ناآشنا با فلسفه می‌پرسیدند که مطالعه فلسفه به چه کار می‌آید، با آن‌که به‌خوبی می‌دانستم که فلسفه می‌تواند همه هستی آدمی را زیر و زبر کند، در توضیح آن ناتوان بودم. اما این کتاب به‌خوبی می‌آموزد که چگونه فلسفه را نه فقط در کلاس درس که در زندگی روزانه نیز می‌توان به کار بست. از نقاط قوت این کتاب ترتیب موضوعی مباحث آن است. بیشتر کتاب‌های آموزش فلسفه به ترتیب تاریخی به فیلسوفان و مکتب‌های فلسفی یا تاریخ فلسفه می‌پردازند، اما محور اصلی این کتاب موضوعات آن است و ممکن است در برخی مباحث آرای یک فیلسوف عهد باستان در کنار نظرهای یک فیلسوف معاصر قرار گیرد. مؤلفان این کتاب کوشیده‌اند از مهم‌ترین فلاسفه یاد کنند، حتی اگر آن فیلسوف در قید حیات باشد. از این رو، خواننده کتاب با رویکردهای جدید

در فلسفه نیز آشنا می‌شود، که از دیگر نقاط قوت کتاب به شمار می‌آید. همان‌طور که اشاره شد، و مؤلفان هم در ابتدای کتاب توضیح داده‌اند، این اثر برای گروه سنی نوجوان تألیف شده است، اما به نظر می‌رسد که برای عموم علاقه‌مندان و دانشجویان فلسفه جذاب و آموزنده باشد.

کوشیده‌ام در ترجمه این کتاب تا حد ممکن وفادار به متن باقی بمانم. زبان متن فارسی، به پیروی از زبان متن اصلی، ساده و بدون پیچیدگی‌های فنی است. همان‌طور که نگارندگان کتاب به اقتضای شرایط سنی و پیشینه فلسفی مخاطبان مطالب را عمیق و در عین حال قابل فهم برای غیرمتخصصان نوشته‌اند، در ترجمه نیز فهم‌پذیر بودن متن برای نوآموزان فلسفه مد نظر بوده است. از همین رو، برای ترجمه بیشتر تعابیر و اصطلاح‌های فلسفی از ساده‌ترین معادل‌ها استفاده کرده‌ام. در مواردی که تعبیر لاتینی یک اصطلاح در زبان فارسی هم بیش از معادل فارسی آن به کار می‌رود یا معادل فارسی متناسبی ندارد، همان تعبیر لاتینی را باقی گذاشته‌ام. در پایان کتاب هم فرهنگ برخی واژه‌های علمی که در کتاب به کار رفته آمده است. اگرچه می‌شد از منابع دیگری معادل‌های دقیق‌تری نیز یافت و گذاشت، اما باز هم برای تطابق ترجمه با متن اصلی و عایب ساده‌نویسی به برگردان عبارات اکتفا شده است. این کتاب در اصل برای دانش‌آموزان آمریکایی نوشته شده و ناگزیر مؤلفه‌های فرهنگی و جغرافیایی خاصی در این کتاب منعکس شده است. روشن است که محتوای این کتاب همه رهیافت‌ها و نظریه‌های فلسفی را در خود ندارد و برخی از مضامین آن قابل نقد است؛ چنان‌که برخی از موضوع‌های مطرح‌شده در این کتاب، در فلسفه اسلامی یا رهیافت‌های فلسفی دیگر، به شکلی متفاوت شرح شده‌اند و ایضاحاتی کافی و وافی دارند که به خوانندگان علاقه‌مند مراجعه به آن منابع نیز توصیه می‌شود. برای وفاداری به متن، تقریباً هیچ‌یک از این مؤلفه‌ها مانند نام افراد، روابط و اطلاعات تاریخی «بومی‌سازی» نشده است. همه متن کتاب با دقت به فارسی ترجمه شده، بجز برخی از فعالیت‌های پیشنهادی در پایان فصل‌ها که

انجام دادنشان در کشور ما ممکن نیست. در پایان هر فصل، فهرست منابع و آثاری برای مطالعه بیشتر ارائه شده است. بهتر دیدم عناوین اصلی را بیاورم، زیرا با وجود امکان دسترسی عمومی به فضای مجازی، امکان یافتن متونی که ترجمه شده است چندان دشوار نیست.

ترجمه و آماده‌سازی این اثر را مرهون لطف و محبت برخی از استادان و دوستانم هستم. رانم قاصر است از سپاسگزاری شایسته‌ای از استاد مصطفی ملکیان، ایشاز ترو، رپشتیانی‌های پدران و آموختن نکات فراوانی در فلسفه، ترجمه‌ام از هر دو جلد را ملاحظه فرمودند و با تیزی و نکته‌سنجی‌شان، نکات باارزشی را یادآور کردند. امیدوارم وجود این آموزگار اخلاق و اندیشه، همیشه روشنگر راه من و دوستانم باشد. مشتاق فلسفه‌ورزی هستند.

در ترجمه این اثر خود را مدیون بهترین دست‌زندگان، همسر، قربان نجفی می‌دانم که جرئت شروع و اتمام این راه را به من داد. این کتاب برای من فرصتی پدید آورد که با یکی از ارزش‌مندترین دوستانم، خانم دکتر زهرا مبلغ، آشنا شوم که با حوصله و صبوری بسیار زحمت مقابلت‌پذیری کتاب را متقبل شدند و راهنمایی‌های درخوری ارائه کردند.

قطعاً این ترجمه، با وجود دقت‌های به عمل آمده، خالی از اشکال نیست. از خوانندگان نکته‌سنج می‌خواهم اشکال‌های آن را برایم بفرستند تا در چاپ‌های بعدی احتمالی و در ادامه کارهایم از دیدگاه‌هایشان بهره‌مند شوم. این ترجمه را به این قصد انجام داده‌ام که شاید روزنه‌ای باز کند به سوی آزاداندیشی و فهم متقابل. امیدوارم چنین شود.

پیشگفتار

انتخاب شما را برای خواندن فلسفه برای نوآموزان تبریک می‌گوییم: کتابی درباره ارزش‌ها که زیبای، مناسی و اخلاق محور اصلی بحث‌های آن هستند. فصل‌های این کتاب به ترتیب تاریخی و زمانی، که بر اساس موضوعی تنظیم شده است تا در آن‌ها، میان مسائل فلسفی پررنگ‌تر شود. البته نکات تاریخی متناسب با موضوع نیز در متن آمده است.

هر فصل این کتاب با گفتگویی شبه‌واقعی و ساده میان دو نوجوان خیالی آغاز می‌شود که بر سر برخی مسائل بایکدیگر اختلاف نظر دارند (مانند این که آیا دروغ گفتن همیشه عملی نادرست است، یا عشق چیست؟). اختلاف نظر آن‌ها در هر فصل، دورویکرد فلسفی مختلف را درباره موضوعی که عنوان آن فصل است نشان می‌دهد. به بیان روشن‌تر، ما در هر فصل دید چگونگی، رویکرد اصلی درباره مباحث مهم فلسفه را بررسی می‌کنیم. هر گفتگو یک آزمون خیالی پی گرفته می‌شود تا ادعاهای مناقشه‌انگیز را بیازماییم. در پایان هر فصل پرسش‌هایی برای گفتگو، تمرین‌ها، فعالیت‌ها، منابع اصلی و منابعی برای مطالعه بیشتر آمده است. هدف ما این است که فلسفه را به شکلی پویا و گیرا وارد فعالیت‌های آموزشی کنیم.

امیدواریم همان‌طور که ما از نوشتن این کتاب لذت بردیم، شما هم از خواندن آن لذت ببرید! بسیار خرسند می‌شویم که پیشنهادهایتان را درباره این کتاب با ما در میان بگذارید.

شارون کای (skaye@jcu.edu)

پل تامسون (thomsin@icu.edu)